

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

แผนงานวิจัย เรื่อง "การสร้างสรรคการเรียนรู้อกับการพัฒนาชุมชนสู่ความมั่นคงทางสังคม เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน" ครั้งนี้เป็นการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) ซึ่งมีทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในชุมชนแขวงนครพิงค์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกต และ ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม แบบประเมินความพึงพอใจ และ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโครงการย่อยภายใต้แผนการวิจัยนี้ ในการสรุปผลการวิจัยของแผนงานวิจัยดำเนินขึ้นเมื่อทุกโครงการย่อยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการวิจัยแล้ว หัวหน้าแผนงานวิจัยจึงนำผลของการวิจัยของ โครงการวิจัยย่อยทั้งหมดมาสังเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของแผนการวิจัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างเสริมการเรียนรู้ให้เป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในการนี้ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยของโครงการย่อยภายใต้แผนการวิจัยนี้ ทำให้สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชน พบว่า

1.1 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเยาวชนและประชาชนในชุมชน 20 ชุมชนในเขต แขวงนครพิงค์ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 120 คน มีค่าคะแนนสอบหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียน 10.18 คิดเป็นค่าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นหรือค่าความก้าวหน้าร้อยละ 81.42 โดยตัวอย่างที่มีผลคะแนนสูงขึ้นมากที่สุดหรือก้าวหน้ามากที่สุด มีค่าคะแนนสูงขึ้นร้อยละ 37.50 และต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 5.26 รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างยังมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนการจัดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 มีผลการประเมินทักษะภาษาอังกฤษและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมของเยาวชนในแต่ละหน่วยการ

เรียนรู้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คืออยู่ในระดับดี และมีคะแนนการทดสอบความรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรมหลังการอบรมของผู้เรียนมีค่าสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 81.30 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 70 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 มีความรู้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 47.22 และมีคะแนนเฉลี่ยสำหรับทุกหน่วยการเรียนรู้เท่ากับ 32.98 จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน

1.4 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 4 มีผลการวิเคราะห์ทัศนคติในการบริโภคสื่อและข่าวสารของเยาวชนผู้เข้ารับการอบรม พบว่า 1) เยาวชนมีทัศนคติในการบริโภคสื่อและข่าวสารอย่างชาญฉลาดที่เป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.01$) ที่เป็นไปในทางลบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.55$) 2) การรู้ทันสื่อและข่าวสาร อยู่ในระดับปานกลาง 3) ความตระหนักในผลกระทบของสื่อและข่าวสารที่เป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.88$) และที่เป็นไปในทางลบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.96$) และ 4) ความมั่นคงทางอารมณ์ในการบริโภคสื่อและข่าวสารที่เป็นไปในทางบวก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.90$) และที่เป็นไปในทางลบ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.83$)

2. ผลการยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าภาษาอังกฤษจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสื่อสารในปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.95$) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ($\bar{x} = 4.89$) การนำกระบวนการเรียนรู้ไปจัดการความรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.83$) และเชื่อว่าการมีคุณธรรม จริยธรรม จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{x} = 4.80$) ตามลำดับ

2.2 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การนำกระบวนการเรียนรู้ไปจัดการความรู้ของตนเองได้อย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.86$) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ($\bar{x} = 4.80$) การเรียนรู้ภาษาอื่นทำให้กลุ่มตัวอย่างมั่นใจในการสื่อสารกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.39$) และเชื่อว่าการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ จะช่วยให้ชุมชนมีความสุข มีความเอื้อเฟื้อต่อกัน ($\bar{x} = 4.38$) ตามลำดับ

2.3 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 3 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การมีความรู้จะช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีส่วนในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ($\bar{x} = 4.90$) รองลงมา ได้แก่ ความสามารถในการนำกระบวนการเรียนรู้ไปใช้ในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมได้ ($\bar{x} = 4.88$) การเรียนรู้ภาษาอื่นทำให้กลุ่มตัวอย่างมั่นใจ

ในการสื่อสารกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.82$) และกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.80$) ตามลำดับ

2.4 กลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 4 มีแนวโน้มในการพัฒนาตนเองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าภาษาอังกฤษจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการสื่อสารในปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.92$) รองลงมา ได้แก่ ความเชื่อว่าการมีคุณธรรม จริยธรรม จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ($\bar{x} = 4.80$) การปฏิบัติตามกฎระเบียบจะช่วยให้ชุมชนมีความสุข และมีความเอื้อเฟื้อต่อกัน ($\bar{x} = 4.76$) และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเรียนรู้ภาษาอื่นทำให้มั่นใจในการสื่อสารกับผู้อื่นเพิ่มขึ้น ($\bar{x} = 4.50$) ตามลำดับ

3. ผลการสอบถาม เรื่อง ความมั่นคงของมนุษย์และสังคมส่วนบุคคล พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ กลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีความรู้สึกมั่นคงในมิติด้านการมีงานทำ และรายได้อยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่มิติความมั่นคงส่วนบุคคลและครอบครัว ด้านสังคมและวัฒนธรรม และการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับมิติด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าทุกคนในครอบครัวควรได้รับการศึกษา มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพรวมถึงเห็นความสำคัญในการศึกษาภาษาที่คนในสังคมส่วนใหญ่ใช้สื่อสารกัน อยู่ในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าตนเองมีโอกาสที่จะได้รับการศึกษาหรืออบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของตนอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ 3 มีมิติด้านการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและต้องการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ อีกทั้งยังต้องการศึกษาภาษาอื่น ๆ เพิ่มเติมโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 5.00 แต่เยาวชนนอกระบบที่เป็นกลุ่มตัวอย่างยังขาดโอกาสในการศึกษาหรืออบรมเพื่อพัฒนาทักษะ ความสามารถของตนมีค่าเฉลี่ยการประเมินอยู่ที่ระดับ 2.80 สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 4 พบว่าเยาวชนมีความรู้สึกมั่นคงในมิติต่าง ๆ แบ่งเป็นระดับ ดังนี้ 1) ระดับต่ำ ได้แก่ มิติด้านการมีงานทำและรายได้ 2) ระดับค่อนข้างต่ำ ได้แก่ มิติด้านการสนับสนุนทางสังคม 3) ระดับปานกลาง ได้แก่ มิติด้านครอบครัว มิติด้านความมั่นคงส่วนบุคคลอยู่ มิติด้านการศึกษา (โอกาสที่จะได้รับการศึกษาหรืออบรมเพื่อพัฒนาทักษะความสามารถของตน) และมีความพึงพอใจกับระบบการบริการรักษาของโรงพยาบาลที่ไปใช้บริการ 4) ระดับปานกลางค่อนข้างสูง ได้แก่ มิติสุขภาพอนามัย 5) ระดับค่อนข้างสูง ได้แก่ มิติทางสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง และ 6) ระดับสูง ได้แก่ มิติที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

อภิปรายผล

ผลการวิจัยของแผนการวิจัย ที่พบว่า ทุกกลุ่มตัวอย่างเมื่อได้รับการเสริมสร้างการเรียนรู้ เพื่อเป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชนแล้วมีผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. การเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อเป็นพื้นฐานความมั่นคงในชีวิตของชุมชน ที่มีผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้นกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ผู้เรียนมีทั้งเยาวชนและผู้สูงอายุที่มีการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดความสามัคคีในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันตลอดเวลา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ 2 เป็นเยาวชนในระบบโรงเรียน ซึ่งมีความพร้อมในการเรียนรู้อยู่แล้วเมื่อได้รับการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับความเป็นอยู่ของตนจึงทำให้มีผลการเรียนรู้สูงขึ้น เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ 3 และกลุ่มตัวอย่างที่ 4 ซึ่งสอดคล้องกับ รุ่งฟ้า กิติญาณุตม์ (2552) ที่วิจัย เรื่อง การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต: การสะท้อนจากกระบวนการวิจัยปฏิบัติการ ซึ่งผลของการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีรูปแบบการเรียนรู้คือ กำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้วางแผนการทำงานและการแก้ปัญหา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประเมินตนเอง เห็นคุณค่าและประโยชน์ของสิ่งที่เรียน และนำไปประยุกต์ใช้ 2) แนวทางการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีแนวการจัดกิจกรรมดังต่อไปนี้ การทำงานตามความสนใจ การเขียนบันทึกการเรียนรู้ การตั้งคำถามและตอบคำถามการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการศึกษางานวิจัย และ 3) การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีปัจจัยที่ควรคำนึงถึงคือ บรรยากาศของการเรียนการสอน บทบาทของอาจารย์ กระบวนการสอน และการสะท้อนการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับกฎแห่งการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Edward L Thorndike) (เว็ปไซท์) คือ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) ที่ว่าผู้เรียนได้ฝึกหัดหรือกระทำซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ย่อมจะทำให้เกิดความสุขสมบูรณ์ถูกต้อง ซึ่งกฎนี้เป็นการเน้นความมั่นคงระหว่างการเชื่อมโยงและการตอบสนองที่ถูกต้องย่อมนำมาซึ่งความสุขสมบูรณ์

2. สำหรับผลการศึกษาการเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน พบว่าทุกกลุ่มตัวอย่าง นอกจากจะมีผลการเรียนรู้ที่สูงขึ้นแล้วยังมีความเห็นว่ากระบวนการสร้างสรรค์การเรียนรู้มีส่วนช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต (ด้านการศึกษา) ให้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยกลุ่มตัวอย่างได้รับการพัฒนาและมีความเชื่อว่าการมีความรู้ด้านภาษา ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ จะทำให้มีความรู้ที่มั่นใจในการดำเนินชีวิตในสังคม ส่วนการมีคุณธรรม จริยธรรม จะช่วยให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบจะช่วยให้ชุมชนมีความสุข และมีความเอื้อเฟื้อต่อกันในสังคม นอกจากนี้ กลุ่ม

ตัวอย่างยังมีความรู้ด้านการนำกระบวนการเรียนรู้ไปปรับใช้เพื่อแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และนำมาจัดการความรู้ให้กับตนเองอย่างเป็นระบบได้ อันหมายถึงกลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่มีคุณภาพชีวิตด้านการศึกษาที่ดีขึ้น พร้อมทั้งจะตระหนักและเข้าใจการเตรียมตัวให้พร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ผลที่ได้เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ทุกกลุ่มตัวอย่างได้รับรู้เรื่องการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนและเห็นพ้องกันว่าภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้สื่อสารกันได้อย่างเข้าใจ จะด้วยการที่เราเรียนรู้ภาษาของเขาหรือเขาเรียนรู้ภาษาของเราก็ตาม และ เมื่อมีการติดต่อสื่อสารกันมากขึ้นสังคมของมนุษย์ก็จะขยายวงกว้างขึ้น ดังนั้น คุณธรรม จริยธรรม กฎเกณฑ์ และระเบียบต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่มนุษย์จะต้องยอมรับ ปฏิบัติตาม เพื่อสังคมจะได้มีความเป็นระเบียบ เกิดความสงบสุข และความเอื้อเพื่อ เอื้ออาทรต่อกัน เหล่านี้ล้วนเป็นธรรมชาติของมนุษย์ในสังคมที่มีการศึกษาและมีการพัฒนาเพื่อยกระดับชีวิตแล้วทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับที่ ครรชิต พุทธโกษา (2554) ที่กล่าวไว้ใน คู่มือการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ ว่า "...กิจกรรมการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของชุมชนนั้น ต้องคำนึงถึงพื้นฐานดั้งเดิม หรือมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตเฉพาะในส่วนที่ต้องการจะพัฒนาให้ดีขึ้น ไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงอาชีพหรือวิถีปฏิบัติทั้งหมดในคราวเดียว หากต้องการจะเปลี่ยนต้องให้แน่ใจว่าจะเป็นผลดีต่อชุมชนจริง ๆ ที่สำคัญคือควรต้องเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่นอกจากจะเพิ่มพูนสติปัญญาให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ แล้ว ยังควรต้องส่งผลต่อการพัฒนาโดยรวมทั้งที่มีเป้าหมายเป็นผลิตภัณฑ์มวลรวม หรือ การสร้างความกินดี ได้แก่ การสร้างรายได้ การลดรายจ่าย และที่มีเป้าหมายเป็นความพึงพอใจมวลรวม ได้แก่ ความสุขทางจิตใจ อาทิ การมีครอบครัวที่อบอุ่น พร้อมหน้า ได้รับความยอมรับในสังคม การมีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาที่ดำรงอยู่อย่างยั่งยืน..." นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ มิ่งขวัญ คงเจริญ และ อาชญญา รัตนอุบล (2554) ที่ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ และพบว่า องค์กรประกอบการเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ มี 9 องค์กรประกอบ คือ 1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน 2) การนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การปฏิบัติในชุมชน 3) ระบบคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ 4) กระบวนการถ่ายทอดเรียนรู้ของชุมชน 5) การพัฒนาระบบเศรษฐกิจเพื่อการพึ่งตนเอง 6) ระบบการเรียนรู้โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแกนกลาง 7) การพัฒนาอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อวิถีชีวิตระบบทุนของชุมชนที่มีรูปแบบและวิธีการทางวัฒนธรรม 8) ความเสมอภาคความยุติธรรมในการจัดการของชุมชน และ 9) การสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตร่วมกัน

3. การที่กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ กลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีความรู้สึกมั่นคงในมิติด้านการมีงานทำ และรายได้อยู่ในระดับต่ำ ในขณะที่มีความมั่นคงส่วนบุคคลและครอบครัว ด้านสังคมและวัฒนธรรม และการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับมิติด้านการศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าทุกคนในครอบครัวควรได้รับการศึกษา มีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพรวมถึงเห็นความสำคัญในการศึกษาภาษาที่คนในสังคมส่วนใหญ่ใช้สื่อสารกัน อยู่ในระดับสูงนั้น อาจเนื่องมาจากทั้งสองกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่กำลังศึกษาในระบบโรงเรียน จึงมีความรู้สึกมั่นคงในมิติด้านการมีงานทำและรายได้ในระดับต่ำ แต่ในมิติด้านการศึกษาเป็นสิ่งที่กลุ่มตัวอย่างคุ้นเคยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพโดยมีความมั่นใจว่าการศึกษจะสามารถทำให้มีอาชีพการงานที่ดีได้

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ 3 ที่มีมิติด้านการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ และเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ต้องการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพและยังต้องการศึกษาภาษาอื่น ๆ เพิ่มเติม นั้น อาจเนื่องมาจาก กลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนนอกระบบโรงเรียน และต้องทำงานหาเลี้ยงชีพตามสภาพของตน ขาดโอกาสในการศึกษาหรืออบรมเพื่อพัฒนาทักษะทั้งด้านความรู้และวิชาชีพ แต่มีความรู้สึกว่าจะมีความมั่นคงในอาชีพมากขึ้นหากได้รับการศึกษาเพิ่มเติม สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ 4 พบว่า เยาวชนมีความรู้สึกมั่นคงระดับต่ำในมิติด้านการมีงานทำรายได้ ส่วนมิติด้านครอบครัว มิติด้านความมั่นคงส่วนบุคคลอยู่และมิติด้านการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความมั่นคงในมิติด้านสุขภาพอนามัย มิติต่างสังคมและวัฒนธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างสูงนั้น อาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน บางรายทำงานพิเศษพร้อมกับเรียนไปด้วย และในสถานศึกษาที่กลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่มีสถานพยาบาลบริการและมีการดำเนินการทำประกันชีวิตให้กับนักศึกษาซึ่งส่งผลต่อการรักษาพยาบาล นอกจากนี้ยังมีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้และแสดงออกถึงวัฒนธรรมของตนเองจนเป็นที่ยอมรับในสังคมจึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกมั่นคงในมิติด้านสุขภาพอนามัย และมิติต่างสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ สนิท สัตโยภาส (2556) ที่ทำการวิจัย เรื่อง “แรงงานต่างด้าวกับความมั่นคงทางสังคม” และพบว่า ชาวไทใหญ่ที่เข้ามาพึ่งไทยเพื่อขายแรงงานจะพยายามปรับตัวด้านสังคมและวัฒนธรรมในลักษณะของการ “อนุรักษ์ของเดิมเต็มประสพการณ์ของใหม่” โดยพบว่าชาวไทใหญ่ฝั่งไทยยังมีประเพณีบวชลูกแก้ว การเครื่องครัดในพระธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา แต่งกายแบบไท รับประทานอาหารไทใหญ่ที่ปรุงเองแต่ในขณะที่เดียวกันพวกเขาก็เข้าร่วมงานบุญที่คนไทยจัด แต่งกายแบบคนไทยที่ไปและฝึกการทำอาหารไทย อันส่งผลให้เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันกับคนไทยในชุมชน

อย่างไรก็ตามที่พบว่าทุกกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับมิติด้านการศึกษาเพราะเห็นว่าการศึกษาคือสิ่งสำคัญและเชื่อว่าการศึกษาด้านนี้จะทำให้มีโอกาสก้าวหน้าทางด้านอาชีพและด้านอื่น ๆ ตามมานั้น สอดคล้องกับ มิ่งขวัญ คงเจริญและ อาชญญา รัตนอุบล (2554) ที่ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้" และพบว่าการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนเพื่อความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ในระดับชุมชนมีปัจจัยของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชน ได้แก่ ปัจจัยของการใช้รูปแบบการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของชุมชนแห่งการเรียนรู้ ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความจริงใจ การมีความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน การสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม มีกฎ กติกาของหมู่บ้าน ส่วนการเสริมสร้างพลังอำนาจของชุมชนในระดับบุคคลเป็นการแสดงออกของบุคคล โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายด้าน รวมทั้งองค์ประกอบด้านปฏิสัมพันธ์ ซึ่งได้แก่ 1) การรับรู้ศักยภาพของคนในชุมชน คือ คนในชุมชนมีวินัย ความร่วมมือ ร่วมใจ ของชุมชน ความเกื้อหนุนในองค์พระเจ้าอยู่หัว 2) การรับรู้สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน คือการรวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ ปัญหาความยากจน สิ่งเสพติดในชุมชน 3) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของคนในชุมชน คือ เรียนรู้ร่วมกัน มีการประชุม การรับรู้ข่าวสาร เกิดการรวมกลุ่ม การนำวิถีชีวิตเป็นส่วนหนึ่งของอาชีพการฝึกรบ การวิเคราะห์ การทำแผนที่ความคิด การถอดบทเรียน 4) การนำเอาความรู้ความสามารถของคนในชุมชนไปพัฒนาชุมชนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง คือ การเกษตรแบบผสมผสานตามแนวพระราชดำริ แนวทางปรัชญา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลงานวิจัยไปใช้

1.1 คณะผู้วิจัยของแผนงานวิจัยชุดนี้ควรได้นำผลการวิจัยออกเผยแพร่สู่สาธารณะในรูปแบบต่าง ๆ และที่สำคัญควรได้นำผลการวิจัยนี้เสนอต่อหน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียนโดยตรง เพื่อจะได้นำผลการวิจัยนี้สู่การปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดำเนินการให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

1.2 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลที่สนใจ สามารถนำงานแผนงานวิจัยชุดนี้ไปประกอบการศึกษาและเรียนรู้ เพื่อต่อยอดในการให้ความช่วยเหลือหรือปรับปรุงการสร้างความมั่นคงในชีวิตและสังคมให้กับประชาชน โดยเฉพาะระบบการให้การศึกษาเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและมีความสุขต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อเนื่อง

2.1 นักวิจัย หรือผู้สนใจในด้านความมั่นคงของมนุษย์ ควรมีการวิจัยในมิติด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงของมนุษย์ที่นอกเหนือจากด้านการศึกษาเพื่อนำผลมาใหหน่วยงานที่รับผิดชอบใช้เป็นฐานในการพัฒนางานต่อไป

2.2 ควรนำผลจากแผนการวิจัยนี้ไปต่อยอดงานวิจัยเพื่อเสนอแนะแนวทางหรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงในชีวิตของประชาชนในหลาย ๆ พื้นที่ จะได้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงในสังคม และประเทศชาติที่เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนต่อไป

2.3 สำหรับการเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ควรได้มีการศึกษาปัจจัยด้านอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของชุมชน เช่น มิติด้านครอบครัว และความมั่นคงส่วนบุคคล เป็นต้น

